

Uitwerking Erfadvies Veenweg Landschapsbeheer Gelderland

Naam : Dhr. F. Rutgers
Straat : Veenweg 10
Postcode : 8181 NL
Plaats : Heerde

Landschapsbeheer Gelderland
6891 DA Rozendaal
Contactpersoon: E. Timmerman
Datum: januari 2013

Zorg voor ons landschap

MAAK JE ERF GOED

Landschapsbeheer Gelderland maakt deel uit van een samenwerkingsverband van twaalf provinciale organisaties: Landschapsbeheer Nederland. Zij streven naar behoud, beheer en ontwikkeling van een ecologisch cultuurlandschap met een streekeigen karakter. Het groen rond boerderijen, bedrijven en woningen maakt daar een belangrijk deel van uit. Natuurlijk groen rond huis en bedrijf, het erf in de ruimste zin van het woord, betekent meer dan een ideale woon- en werkomgeving. Het leidt tot evenwicht tussen mens en natuur. Landschapsbeheer Gelderland stimuleert ecologisch beheer van het erf door kennis en middelen ter beschikking te stellen en samen te werken met de eigenaren van de grond: particulieren, boeren en overheid.

Aanleiding

In het buitengebied van Heerde, heeft dhr. Rutgers een voormalig agrarisch bedrijf. De gebouwen zijn niet meer in gebruik voor agrarische doeleinde. De familie maakt gebruik van de regeling voor functieverandering waarbij de agrarische functie van de gebouwen wordt omgezet in naar een woonfunctie. Hiervoor is een aanvraag bij de gemeente Heerde ingediend. In principe wil de gemeente meewerken aan een eventuele functie verandering.

Omdat het groene karakter van de gemeente een belangrijke identiteit drager is verlangt de gemeente Heerde een haalbaar, landschappelijk inrichtingsplan, waarbij nieuwe ontwikkelingen worden ingezet ter versterking van deze groene kwaliteit. In de planvorming is rekening gehouden met een tweetal zaken die van belang zijn:

1. Landschap
2. Cultuurhistorie

Een functiewijziging biedt op deze manier belangrijke kansen voor het verbeteren van de economische vitaliteit en leefbaarheid van het landelijk gebied. Maar vooral ook voor het verbeteren van de kwaliteit van het landschap. Deze landschappelijke versterking borduurt verder op de plannen die zijn opgesteld in het beeldkwaliteitsplan van 2009 opgesteld door tuin en landschapsarchitect Nijland en vast gelegd zijn in een anterieure overeenkomst van 10 december 2012. Hieronder volgt een concrete uitwerking van deze notitie.

Huidige situatie

Het huidige erf is gelegen aan de Veenweg 10 in Heerde. De totale oppervlakte van het erf en de bijbehorende percelen is ongeveer 6670 m².

De onderstaande luchtfoto's geven de huidige situatie weer en de ligging van het erf in het landschap.

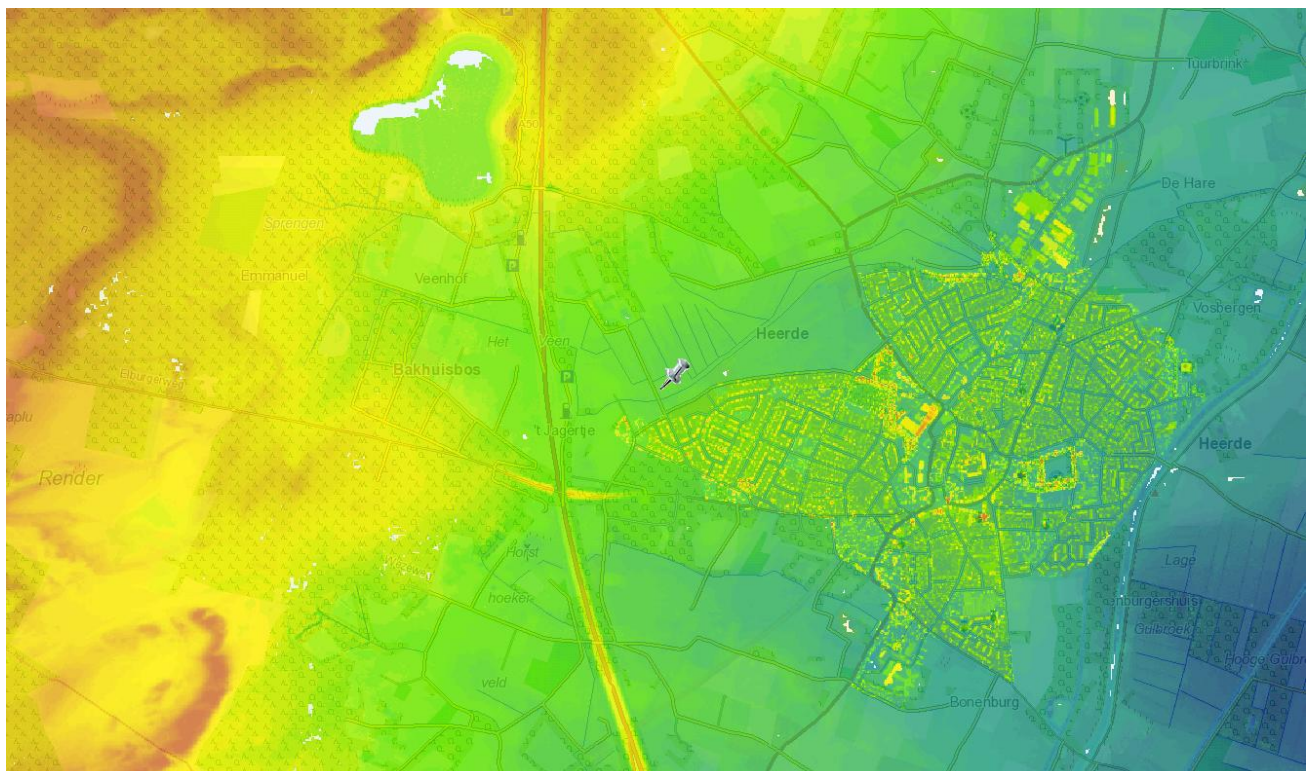
Het erf ligt ten westen van Heerde. De structuren kenmerkend voor het kampenlandschap zijn nog te herkennen in het landschap. (Bron: webmap provincie Gelderland)

Cultuurhistorie

De cultuurhistorie is een belangrijk aspect bij ontwikkelingsprojecten als deze. Afhankelijk van de situatie en de ontstaansgeschiedenis van de locatie kan de cultuurhistorie in meer of minder mate een rol spelen.

Het erf van dhr. Rutgers ligt in het landschapstype dekzandruggen en oude bouwlanden. Het verschil in hoogte is op onderstaande kaart goed te zien. De hoogteligging ten opzichte van de omgeving is mede verantwoordelijk voor het ontstaan van dit landschapstype waarin het erf zich bevindt. Het landschap was relatief kleinschalig met op de kavelgrenzen beplanting. In noordelijke en oostelijke richting ligt de grond lager en lagen de hooilanden en de broekgebieden. Het erf ligt op een voormalig akkercomplex.

Hoogtekaart Bron: www.ahn.nl : (bruin/geel hoog, groen/blauw laag)

Situatie 1900

Onderstaande historische kaart uit 1900 laat zien dat het erf in het Kampenlandschap ligt ofwel de dekzandruggeten en oude bouwlande. In noordelijke richting gaat het landschap over in de broekgebieden. Zowel de broekgebieden als de kampen kennen een kleinschalig structuur met veel beplanting. Het meest beeldbepalende kenmerk is het netwerk van houtsingels en bosjes met doorkijkjes naar de meer open akkercomplexen. Deze vorm van verkaveling met de verschillende landschapselementen geven structuur aan het landschap. De singels, houtwallen en bosje gaven het gebied een kleinschalige sfeer. Het grondgebruik was afwisselend; akker, weiland en heide.

De hoge droger gelegen delen waren geschikt als akker. De lagere delen werden gebruikt als wei- en hooiland. De hoofdwegenstructuur loopt van hoog naar laag. Tussen deze hoofdwegen vinden we een fijn vertakt wegennet van voornamelijk zandpaden die de verschillende erven in het gebied met elkaar verbinden. De verkaveling is onregelmatig en de boerderijen staan verspreid in het landschap.

Op de meeste plaatsen is de kavelstructuur nog terug te vinden, maar de herkenbaarheid is afgenomen. Oorzaken hiervan zijn de schaalvergroting en doordat landschapselementen zoals houtwallen, singels en bosjes zijn verdwenen.

Historische atlas omstreeks 1900 ↑↓Bron: www.watwaswaar.nl

Landschappelijke inpassing

Wanneer het gaat om een landschappelijke versterking dan zijn vooral de grote structuren op of rond het erf van belang. Deze hebben landschappelijk gezien de meeste impact en zijn bepalend voor het aanzien van het erf (op afstand).

Deze structuren zijn in veel gevallen erf-overschrijdend en zorgen ervoor dat het erf onderdeel wordt van het landschap. Dergelijke structuren bestaan voornamelijk uit opgaande beplantingselementen welke verschillend van aard kunnen zijn, afhankelijk van het betreffende landschapstype. Denk daarbij aan knip- of scheerheggen, struweelhagen, houtsingels, geriefhoutbosjes, (knot-) bomenrijen, solitaire bomen en boomgaarden.

Momenteel ligt het erf van dhr. Rutgers al grotendeels in het groen. In de jaren 80 is er door de Grontmij een landschapsplan opgesteld, de toen voorgestelde beplanting is voor een groot gedeelte nog aanwezig. De singel langs de noordoostzijde bevat momenteel veel laurier en er is sprake van achterstallig onderhoud. Een deel van de bestaande elzen zal worden afgezet (geen dunning!) en de laurier zal worden verwijderd. De vrijkomende plekken worden beplant met inheemse struiken. De singel gaat in zuidelijke richting over in een knotbomenrij, deze al verder worden door geplant. Verspreid op het erf treffen we enkele 'bosje' aan, bestaande uit hazelaar, laurier, els en eik. Ook hier is sprake van achterstallig onderhoud. De laurier dient verwijderd te worden, de hazelaar kan worden afgezet en een aantal bomen dienen vrijgezet te worden. De vrijgekomen plekken worden ook hier beplant met inheemse struiken.

Om de nieuwe situatie meer landschappelijk te versterken is er gekozen om vooral de kavelgrens met inheemse beplanting aan te zetten. Ook de achterzijde van het erf zal verder worden aangezet met streekeigen beplanting. Op de scheiding van de nieuwe woonkavels worden hagen geplant. Op het terrein worden ook twee hoogstamboomgaardjes aangelegd die omzoomd worden door hagen. Verspreid op het erf worden een aantal solitaire bomen geplant. Deze bomen zorgen voor schaduw en structuur op het erf. De 'tuinen' van de nieuwe woningen worden ook omzoomd met hagen.

Deze elementen tezamen creëren een zekere gelaagdheid op het erf, waardoor de woningen meer wordt opgenomen in het landschap. De overige grond zal ingericht worden als tuin en valt buiten deze landschappelijke inrichting. De aan te leggen groen elementen zijn beschreven in het hoofdstuk 'Beplantingsplan' en bestaan uitsluitend uit inheems plantmateriaal.

Een landschappelijke inpassing is voor de uitstraling van een woning of bedrijf zeer belangrijk. Bij het toepassen van nieuwe beplanting is rekening gehouden met de oorspronkelijke inrichtingsprincipes van het historische boeren erf. In het hoofdstuk 'Boerderijen en boerenerven' kunt u meer lezen over erfinrichting van boerenerven. Verder is getracht aan te sluiten op de karakteristieken van het landschapstype *dekzandruggen en oude bouwlanden* (kampenlandschap), zie hiervoor het LOP van de gemeente Heerde.

Gemeentelijk visie

Deze landschappelijke versterking is een eis vanuit de gemeente Heerde. In het 'Beeldkwaliteitsplan landelijk gebied' en het 'Landschapsontwikkelingsplan' staan de voorwaarden die gesteld worden aan de landschappelijke inpassing/ versterking van functieverandering en bouwplannen.

De nadruk hier ligt op behoud van openheid op de akkercomplexen en het verdichten van het overige landschap door toevoeging van lanen, erf- en kavelbeplanting. Uiteindelijke doel is om naar aanleiding van ruimtelijke ontwikkelingen verdichting van het landschap te bewerkstelligen met behoud van de open akkercomplexen. Daardoor kunnen de huidige barrières ruimtelijk worden afgezwakt en veranderingen landschappelijk worden ingepast.

- **Achtergrond: Boerderijen en boerenerven**

Hoewel het hier gaat om de bouw van een aantal nieuwe woonhuizen en er sprake is van een moderne 'boerderij', betreft het hier wel een 'oude' historische plek. Daarom hanteren we een aantal inrichtingsprincipes die zijn afgeleid van het traditionele boeren erf.

Een beknopte achtergrond

Nederland kent heel veel verschillende soorten boerderijen. Binnen deze soorten zijn nog weer allerlei varianten te onderscheiden.

Waarom zijn er zoveel typen boerderijen ontstaan?

Dat er zoveel verschillende soorten boerderijen zijn, heeft te maken met het verschil in klimaat (ja zelfs binnen Nederland), met de grondsoort, de waterhuishouding en het reliëf van het gebied waarin de boerderij werd gebouwd.

Zo bepaalde bijvoorbeeld de vruchtbaarheid van de grond of een boer in weelde kon leven en een daarbij passende boerderij kon bouwen, of nauwelijks het hoofd boven water kon houden.

Inrichting van boerenerven

Niet alleen de gebouwen verschillen vaak per streek, ook de inrichting van de boerenerven was van oudsher van streek tot streek verschillend. Ook hierbij speelden verschil in klimaat, grondsoort, de waterhuishouding en het reliëf een rol.

Allereerst werd dat wat van nature in de omgeving aan beplanting, bomen, struiken, planten voorkwam, naar het erf gehaald. Wat er in de omgeving van nature groeide, werd natuurlijk voor een belangrijk deel bepaald door de grondsoort en de waterhuishouding.

Een mooi voorbeeld van de invloed van het weer (klimaat) zie je aan de kust. Daar staan de boerderijen vaak met de achterkant naar de zee en zijn dan zwaar "ingepakt" met windsingels en hoge bomen. Meer naar het binnenland, waar de windgevoeligheid sterk afneemt, wordt ook de beplanting aan de achterkant van de boerderij minder. In sommige streken verdwijnt de beplanting zelfs helemaal, waardoor het groen bij het erf alleen nog bestaat uit de tuinen.

Voor en achter

Ook de taakverdeling van de mensen die de boerderijen bewoonden heeft een belangrijke invloed gehad op de traditionele erfinrichting. Oorspronkelijk was de vrouw de baas over het gedeelte waar gewoond werd en de man zwaaide de scepter in het gedeelte waar het boerenbedrijf gerund werd.

De vrouw had de verantwoordelijkheid over het woongedeelte, het daar dichtbij liggende terrein met de bleek, de moestuin, de huisweide, eventueel de siertuin met bloemperken en de boerenboomgaard. Op de boerderij werd dat meestal "voor" genoemd en "voor" was het domein van de boerin. Voor deze delen van het boerenerv was een goede zichtbaarheid vanuit het woonhuis vereist, omdat in de boomgaard bijvoorbeeld de jonge kalveren liepen, die extra aandacht nodig hadden, of een koe die op kalveren stond in de huisweide.

De man had de verantwoordelijkheid voor de dieren, de wagens, de werktuigen en het bedrijfsgedeelte. Kortom, hij had de zorg voor "achter".

Gedeelde zorg voor bedrijf en gezin heeft op het platteland ook zijn intrede gedaan, maar er zijn steeds meer mensen die de traditionele erfindeling intact willen houden of willen herstellen.

“Voor” is van oorsprong meestal een stuk groener dan “achter”. Voor staan de meeste bloemen, struiken en bomen. Ook speelde aan de voorkant het laten zien dat het goed ging, een belangrijke rol. Daarom werden daar later parkbomen zoals de treurbeuk, de witte paardenkastanje, de rode beuk, (lei)linden en sierstruiken, kortom, de wat meer luxe soorten, aangeplant. Het voorste deel van het boerenerf was meer gericht op het gezin en had een bepaalde beslotenheid.

Aan de achterkant moest men ruimte hebben om met paard en wagen te manoeuvreren en later met steeds groter wordende tractors. Daarvoor werden ook heel wat hagen en andere beplanting verwijderd. “Achter” stonden ook de schuren. De boer was er de hele dag te vinden. Hij hield zich bezig met het bewerken van het land, de verzorging van het vee óf met onderhoud en reparaties aan machines en bedrijfsgebouwen. “Achter” werden de zakelijke contacten met de omgeving afgehandeld, koop en verkoop van zaken vonden vooral daar plaats.

Aan de achterkant lag ook de verbinding met de bij het bedrijf behorende percelen. De beplanting aan de achterkant bestond meestal uit bomen en struiken die ook in de omgeving voorkwamen. De beplanting achter was hoog, los en afwisselend en bestond uit singelachtige beplantingen met hoge opgaande bomen. Ook kwamen vaak solitaire bomen voor. Het onderhoud van achter is extensief, op de fruitbomen na, die soms ook achter werden aangeplant. Het onderhoud “voor” is veel intensiever.

Voor en achter worden nog altijd door een denkbeeldige lijn tussen de verschillende gebouwen van elkaar gescheiden. Deze lijn kan globaal over het gehele erf worden doorgetrokken, waardoor de functionele scheiding tussen wonen en werken goed zichtbaar wordt.

Beplantingsplan

Het inrichtingsplan is opgelegd door de gemeente Heerde en is afgestemd op het Landschapsontwikkelingsplan van de gemeente Heerde. Dit resulteert in een landschappelijk en cultuurhistorisch verantwoorde inrichting. Dit betekent niet dat gebouwen totaal uit het zicht gehaald moeten worden. Ze dragen immers bij aan het landelijke karakter van de streek. Het Beeldkwaliteitsplan biedt handvatten om dit op gepaste wijze uit te voeren.

Op de bijgevoegde ontwerpkaart wordt een inrichtingsvoorstel gedaan. De hieronder beschreven elementen zijn terug te vinden op de kaart.

Verder wordt er getracht om zoveel mogelijk gebruik te maken van inheems plantmateriaal. Zo worden coniferen en laurierstruiken zoveel mogelijk geweerd op het erf. Verder wordt er in het plan gesproken over dunnen en afzetten:

- Dunnen houdt in dat de bomen uit de opstand worden verwijderd;
- Afzetten houdt in dat bomen/ struiken op 20 á 30 cm boven de grond worden afgezaagd met het idee dat de beplanting weer zal uitlopen.

1. Solitaire boom

Zorgt voor gelaagdheid op het erf

Locatie	: (zie tekening)
Soort	: noot
Aantal	: 2 stuks
Plantafstand	: onderlinge afstand minimaal 8 meter
Maat	: 10-12 cm stamomtrek
Overig	:
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage

2. Solitaire boom

Zorgt voor schaduw op speelplek/ gemeenschappelijke buitenruimte

Locatie	: (zie tekening)
Soort	: noot
Aantal	: 1 stuks
Plantafstand	: minimaal 10 meter uit de bebouwing
Maat	: 10-12 cm stamomtrek
Overig	:
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage

3. Knip- en scheerheg

Rond boomgaard

Locatie	: (zie tekening)
Lengte	: 60 meter
Breedte	: 1 planrij
Soort	: beuk
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 240 stuks
Maat	: 80-100 cm lengte
Overig	:
Aanleg en beheer:	Zie informatievelen in de bijlage

4. Knip- en scheerheg

Scheiding tuin en landschap nieuwe woning.

Locatie	: (zie tekening)
Lengte	: 22 meter
Breedte	: 1 planrij
Soort	: meidoorn
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 88 stuks
Maat	: 80-100 cm lengte
Overig	:
Aanleg en beheer:	Zie informatievelen in de bijlage

5. Knip- en scheerheg

Scheiding tussen de verschillende de tuintjes van de nieuwe woningen,

Locatie	: (zie tekening)
Lengte	: 3 x 10 meter
Breedte	: 1 planrij
Soort	: beuk
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 120 stuks
Maat	: 80-100 cm lengte
Overig	:
Aanleg en beheer:	Zie informatievelen in de bijlage

6. Knip- en scheerheg

Omzoming van speelplek/ gemeenschappelijke buitenruimte

Locatie	: (zie tekening)
Lengte	: 42 meter
Breedte	: 1 plantrij
Soort	: beuk
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 168 stuks
Maat	: 80-100 cm lengte
Overig	:
Aanleg en beheer:	Zie informatievellen in de bijlage

7. Knip- en scheerheg

Scheiding tuin

Locatie	: (zie tekening)
Lengte	: 13 meter
Breedte	: 1 plantrij
Soort	: beuk
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 52 stuks
Maat	: 80-100 cm lengte
Overig	:
Aanleg en beheer:	Zie informatievellen in de bijlage

8. Knip- en scheerheg

Scheiding tuin

Locatie	: (zie tekening)
Lengte	: 20 meter
Breedte	: 1 plantrij
Soort	: beuk
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 80 stuks
Maat	: 80-100 cm lengte
Overig	:
Aanleg en beheer:	Zie informatievellen in de bijlage

9. Knip- en scheerheg

Omzoming van boomgaard

Locatie	: (zie tekening)
Lengte	: 43 meter
Breedte	: 1 planrij
Soort	: beuk
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 172 stuks
Maat	: 80-100 cm lengte
Overig	:
Aanleg en beheer: Zie informatievellen in de bijlage	

10. Knip- en scheerheg

Scheiding voortuin

Locatie	: (zie tekening)
Lengte	: 20 meter
Breedte	: 1 planrij
Soort	: beuk
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 80 stuks
Maat	: 80-100 cm lengte
Overig	:
Aanleg en beheer: Zie informatievellen in de bijlage	

11. Knip- en scheerheg

Scheiding tussen tuinen nieuwe wooneenheid

Locatie	: (zie tekening)
Lengte	: 15 meter
Breedte	: 1 planrij
Soort	: beuk
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 60 stuks
Maat	: 80-100 cm lengte
Overig	:
Aanleg en beheer: Zie informatievellen in de bijlage	

12. Knotbomen

Bestaande knotbomenrij door planten

Locatie	: (zie tekening)
Lengte	: 15 m
Soort	: schietwilg
Aantal	: 4 stuks
Plantafstand	: variabel (4 meter)
Maat	: (veren/8-10) stamomtrek
Overig	:
Aanleg en beheer:	Zie informatievelen in de bijlage

13. Bestaand bosje

Laurier verwijderen hulst terug planten

Locatie	: (zie tekening)
Lengte	: nvt meter
Breedte	: nvt meter
Oppervlakte	:46 m ²
Aantallen en soorten	: 3 stuks 3 x hulst
Maat	:100-125 cm
Plantwijze	: 1,50 bij 1.50 meter
Overig	:
Aanleg en beheer:	Zie informatievelen in de bijlage

14. Bosje

Laurier verwijderen, bestaande hazelaar afzetten. Twee bomen uit de opstand behouden, overige bomen verwijderen. De vrijgekomen ruimte beplanten met inheemse struiken.

Locatie	: (zie tekening)
Lengte	: nvt meter
Breedte	: nvt meter
Oppervlakte	:60 m ²
Aantallen en soorten	: 20 stuks 5 x hazelaar 5 x hulst 5 x Gelderse roos 5 x kornoelje
Maat	:80-100 cm
Plantwijze	: 1,50 bij 1.50 meter
Overig	:
Aanleg en beheer:	Zie informatievelen in de bijlage

15. Bosje

Laurier verwijderen, de vrijgekomen ruimte beplanten met inheemse struiken.

Locatie	: (zie tekening)
Lengte	: nvt meter
Breedte	: nvt meter
Oppervlakte	: 32 m ²
Aantallen en soorten	: 15 stuks
	5 x hazelaar
	5 x Gelderse roos
	5 x krent
Maat	: 80-100 cm
Plantwijze	: 1,50 bij 1.50 meter

16. Bosje

Laurier verwijderen, bestaande hazelaar afzetten. Een bomen uit de opstand behouden, overige bomen verwijderen. De vrijgekomen ruimte beplanten met inheemse struiken.

Locatie	: (zie tekening)
Lengte	: nvt meter
Breedte	: nvt meter
Oppervlakte	: 30 m ²
Aantallen en soorten	: 15 stuks
	5 x krent
	5 x Gelderse roos
	5 x kardinaalsmuts
Maat	: 80-100 cm
Plantwijze	: 1,50 bij 1.50 meter
Overig	:
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage

17. Singel

Laurier verwijderen, bestaande hazelaar afzetten. Ongeveer 11 bomen uit de opstand behouden, overige bomen afzetten! De vrijgekomen ruimte beplanten met inheemse struiken.

Locatie : (zie tekening)
 Lengte : 62 meter
 Breedte : 3 meter (versmald in oostelijke richting)
 Oppervlakte : 186 m²
 Aantallen en soorten : 60 stuks

15 x meidoorn
 10 x hazelaar
 15 x lijsterbes
 10 x Gelderse roos
 10 x kornoelje

Maat : 80-100 cm
 Plantwijze : twee plantrijen onderlinge afstand in de rij minimaal 1,5m
 Overig :
 Aanleg en beheer: Zie informatievellen in de bijlage

18. Singel

Laurier verwijderen, bestaande hazelaar afzetten. Ongeveer 7 bomen uit de opstand behouden, overige bomen afzetten! De vrijgekomen ruimte beplanten met inheemse struiken.

Locatie : (zie tekening)
 Lengte : 37 meter
 Breedte : 3 meter (versmald in oostelijke richting)
 Oppervlakte : 111 m²
 Aantallen en soorten : 20 stuks

5 x meidoorn
 5 x hazelaar
 5 x lijsterbes
 5 x hulst

Maat : 80-100 cm
 Plantwijze : enkele plantrij onderlinge afstand in de rij minimaal 1,5m
 Overig :
 Aanleg en beheer: Zie informatievellen in de bijlage

19. Hoogstamboomgaard

Locatie :Zie tekening
 Soort en ras :Zie tabel
 Bestuivingstechnisch gecontroleerd.
 Aantal : 6 stuks
 Plantafstand : 10 meter
 Maat : Hoogstam
 Aanleg en beheer: Zie informatievellen in de bijlage
 Overig :

Peren	hand/stoof	smaak	bloeitijd	pluktijd	Houdbaarheid	ziektes	grondsoort
Noord Hollandse suikerpeer	hand	goed/sappig	midden	begin aug	matig	ongevoelig	alle
Doyenne du Comice	hand	zoet	vroeg	eind sept	redelijk	ongevoelig	alle
Josephine de Malines	hand	sappig	midden	oktober	goed	ongevoelig	alle
Appels	hand/stoof	smaak	bloeitijd	pluktijd	Houdbaarheid	ziektes	grondsoort
Lemoenappel	hand/moes	zachtzuur	vroeg	oktober	zeer goed	ongevoelig	zand
Sterappel	hand	zachtzuur	laat	begin sept	goed	ongevoelig	alle
Dijkmanszoet	moes	zoet	laat	oktober	zeer goed	ongevoelig	alle

***zelfbestuiver rassen kunnen worden gewijzigd**

20. Hoogstamboomgaard

Locatie :Zie tekening
 Soort en ras :Zie tabel
 Bestuivingstechnisch gecontroleerd.
 Aantal : 6 stuks
 Plantafstand : 10 meter
 Maat : Hoogstam
 Aanleg en beheer: Zie informatievellen in de bijlage
 Overig :

Appels	hand/stoof	smaak	bloeitijd	pluktijd	Houdbaarheid	ziektes	grondsoort
Lunterse pippeling	hand/moes	lichtzuur	midden	oktober	zeer goed	ongevoelig	zand
Oranje Reinette van Pomona	hand/keuken	zachtzuur	midden	oktober	goed	ongevoelig	alle
Dubbele bellefleur/Ossenkop	hand	zachtzuur	laat	oktober	slecht	ongevoelig	zand
Peren	hand/stoof	smaak	bloeitijd	pluktijd	Houdbaarheid	ziektes	grondsoort
Dirkjespeer	stoof	zoet	midden	begin aug	redelijk	ongevoelig	zand
Zwijldrechtse wijnpeer*	hand/stoof	zoet	laat	oktober	slecht	ongevoelig	alle
Oranjepeer	hand/stoof	sappig	midden	eind sept	redelijk	ongevoelig	alle

***zelfbestuiver rassen kunnen worden gewijzigd**

Plantsoenlijst

Hieronder staat de totale plantsoenlijst weergegeven die nodig is om de bovenstaande landschapselementen te realiseren.

Frans Rutgers	PA13Rutgers		
Nederlandse naam		Maat	Aantal
Bosplantsoen 80-100			
Krent	Amelanchier lamarckii	80-100	10
Rode cornoelje	Cornus sanguinea	80-100	15
Hazelaar	Corylus avellana	80-100	25
Eenstijlige meidoorn	Crataegus monogyna	80-100	72
Kardinaalsmuts	Euonymus europaeus	80-100	5
Beuk (groen)	Fagus sylvatica	80-100	1008
Hulst	Ilex aquifolium	80-100 mk	10
Lijsterbes	Sorbus aucuparia	60-80	20
Gelderse roos	Viburnum opulus	60-80	25
Bosplantsoen 100-125			
Hulst	Ilex aquifolium	100-125mk	3
Veren			
Schietwilg (tbv knot)	Salix alba	250-350	4
Boompalen			
Doorsnede 8 cm 2,50 meter lang	Onbehandeld		15
Laanbomen			
Walnoot	Juglans regia	10-12	3
Fruitbomen			
Appel	Dijkmanszoet	8-10	1
Appel	Dubbele Bellefleur	8-10	1
Appel	Lemoenappel(*)	8-10	1
Appel	Lunterse Pippeling	8-10	1
Appel	Oranje Reinette van Pomona	8-10	1
Appel	Sterappel	8-10	1
Peer	Dirkjespeer*	8-10	1
Peer	Doyenne du comice	8-10	1
Peer	Josephine de Malines	8-10	1
Peer	Noordhollandse Suikerpeer	8-10	1
Peer	Oranjepeer	8-10	1
Peer	Zwijndrechtse wijnpeer*	8-10	1

*zelfbestuiver

Soorten kunnen in overleg met de Landschapscoördinator van de gemeente Heerde worden gewijzigd

Historische Achtergronden

Historische achtergrond: Knip en scheerheg

Heggen zijn al eeuwen te vinden in het Nederlandse cultuurlandschap. Deze lijnvormige landschapselementen kennen een sterke samenhang met het omringde landschap. Nabij boerderijen en rondom boomgaard en moestuin waren veelal de heggen te vinden. Vaak diende de heggen als eigendoms- of perceelsscheiding. De doornige heg had daarnaast ook nog een belangrijke veekerende functie.

Langs de rivieren dienden de heggen om de waterstroom bij overstromingen te remmen en te verdelen, zodat het vruchtbare slib kon bezinken.

Inmiddels zien we dat veel heggen bedreigd worden. Veel heggen zijn uit het landschap verdwenen door de komst van prikkeldraad, de ruilverkavelingen en achterstallig onderhoud. Alle reden om de heg weer terug te brengen in het landschap. Heggen zijn namelijk nog altijd functioneel als windscherm en als veekering, ook bij hoge rivierwaterstanden zorgen ze voor een permanente afrastering. Daarnaast houden ze de grond vast en dragen ze bij aan een goede waterhuishouding.

Ook veel dieren hebben profijt van de aanwezigheid van een heg. Vogels gebruiken het als broedplaats; veel kleine zoogdieren vinden er voedsel en een schuilplaats en voor vleermuizen is een haag erg belangrijk als oriëntatiepunt.

Historische achtergrond: Solitaire boom en boomgroep

Een solitaire boom of bomengroep werd regelmatig in het weiland aangeplant als schaduw voor het vee of om het landschappelijke beeld compleet te maken. Ook werd een solitaire boom regelmatig op de hoek van het perceel aangeplant als afbakening (grensboom). Verder vindt men ook regelmatig solitaire bomen rondom het huis. Veel boomsoorten hadden een functie. Zo werd een walnoot vaak in de buurt van de keuken aangeplant omdat de walnoot muggen en vliegen weert en ook zorgde voor schaduw.

Historische achtergrond: Hoogstamboomgaard

Al vele eeuwen wordt in Nederland fruit geteeld in hoogstamboomgaarden. Aanvankelijk waren het vooral kloosters, kastelen en landgoederen. Eind 19de eeuw begon een grote uitbreiding aan fruitboomgaarden. Onder invloed van de landbouwcrisis stapten veel agrariërs in het rivierengebied over van graanteelt naar hoogstamfruit. Een groot voordeel van het hoogstamfruit was dat er dieren onder konden grazen.

Vanaf 1950 is het areaal aan hoogstamboomgaarden flink achteruit gegaan, vanwege de opkomst van de moderne fruitteelt (laagstam).

Historische achtergrond: Houtwal en Houtsingel

Een houtwal is een lijnvormig door de mens opgeworpen zandlichaam waarop bomen en/of struiken groeien. De wallen dienden vroeger om vee binnen of wild buiten het omgeven gebied te houden. Houtwallen werden ten tijde van de ontginningen (middeleeuwen) op de hogere zandgronden aangelegd. Langs houtwallen vind je vaak aan één of beide zijden greppels. Deze werden gegraven om met de vrijkomende grond de wal op te kunnen werpen. De wallen waren tussen de 50 en 100 cm hoog.

Een houtsingel is een lijnvormige aanplant van bomen en/of struiken van 4 tot maximaal 20 meter breed. Houtsingels lijken veel op

houtwallen. Er is echter geen sprake van een opgeworpen wal. Houtsingels werden vooral op de lagere zandgronden aangelegd, meestal parallel aan sloten. De singels leverden brand- en geriefhout, waaraan in het gemengde bedrijf grote behoefte was. Omdat de boer verschillende diktes hout nodig had, werd een hakhoutbeheer gevoerd. Door de komst van prikkeldraad, de schaalvergroting en ruilverkavelingen zijn vele kilometers van deze elementen verdwenen.

De houtwal en houtsingel hebben landschappelijk en ecologisch een belangrijke verbindende functie. Ze zijn tevens van belang voor vleermuizen om zich te oriënteren en als verbindingzone voor fauna. Bij de houtwal zorgt met name de wal voor extra ecologische waarde door de variatie in nat-droog en warm-koud.

Historische achtergrond: Elzensingel

Elzensingels ontstonden spontaan op slootkanten, langs perceels- en eigendomsgrenzen door elzenzaadjes die daar kiemden. De vroegere boeren waren blij met de op hun perceelsranden kiemende boompjes en zaagden ze periodiek af voor brandhout en gebruikshout. Veel singels bevatten naast de zwarte elzen (*Alnus glutinosa*) ook een ondergroei van struiken zoals de meidoorn. Dit zorgde ervoor dat de elzensingel ook een veekerende functie had. Later werd het elzenhout ook gebruikt in ijzersmelterijen voordat de steenkool het hout verdrong. Door de ruilverkavelingen en schaalvergroting in de landbouw zijn helaas veel elzensingels verloren gegaan.

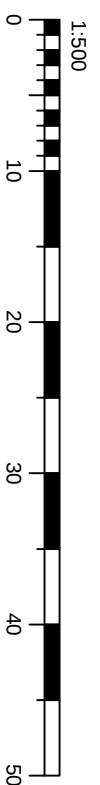
Historische achtergrond Knotbomen

Wilg, populier, es, els, eik en haagbeuk kwamen al voor het begin van onze jaartelling als knotbomen voor. Knotbomen deden dienst als grensafscheiding of als houtleverancier. De knotboom levert gemakkelijk oogstbaar hout op dat voor allerlei doeleinden werd gebruikt. Zo werd het gebruikt voor bezems, manden, oeverbeschoeiingen, takkenbossen en gebruikshout zoals hekken en gereedschapsstelen.

Oudere knotbomen herbergen allerlei planten en dieren. Het aantal diersoorten dat in een knotboom huist is zeer groot. Van de vele vogels die in een knotboom te vinden zijn, is de steenuil een van de trouwste bewoners.

Legenda:	
	Trottoir
	Halfverharding
	Grind
	Asfaltverharding
	Klinkers
	Oprijt/parkeerplaats
	Gras
	Bestaande begroeiing
	Detailering nieuw groen volgt uit erfinschikingsplan
	Groente tuin
	Paddock
	Vijver
	Perceelgrens
	Locatie voor schuur
	Bij bestaande woning
	Hoofdgebouw bestaand
	Windmolen (4-wieks)
	Locatie lichtmast
	Bestaande boom
	Detailering nieuw groen volgt uit erfinschikingsplan
	Bestaand struikgewas
	Detailering nieuw groen volgt uit erfinschikingsplan
	Bestaande beukenhaag
	Detailering nieuw groen volgt uit erfinschikingsplan

Project	: Functieveranderingsplan Veenweg 10 Heerde	Schaal	: 1:500
Onderdeel	: Inrichtingsplan	Datum	: 25-01-2013
Tekeningnr:	7230-TEK-DO-001	Status	: Definitief
			Uitgave: 5.0